

HÁZTULAJDONOS

A „BUDAPEST-SZÉKESFŐVÁROSI HÁZTULAJDONOSOK TESTÜLETÉ”-NEK HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:
 Egész évre 8 korona.
 Félévre 4 korona.
 Negyedévre 2 korona.
 Egyes szám ára 20 fillér.
 A testület hivatalos helyisége: VIII., Főherceg Sándor-u. 16.
 Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

Lapfelügyelő-bizottság:
Szápáry Pál gróf
Gergelyi Kálmán.

Hirdetési díjak:
 Hirdetések megegyezés szerint.
 Apróhirdetések díja:
 Minden szó 3 fillér, vastagabb betűkkel 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal: VIII., Főherceg Sándor-u. 16.
 Keziratok nem adóznak vissza.

TARTALOM.

Háztulajdonosok figyelmébe. — Vezércikk: A községi választások. — Házadó reform. — A Teleky-téri nyílt-piac ügye. — Bécs számokban. — Páris lakásstatisztikája. — Vegyes hírek. — Külföldi szemle. — A főváros ingatlan forgalma. — Hirdetések.

A háztulajdonosok figyelmébe.

I.

Sikerült testületünknek az egyes bankoktól olyan előnyöket kieszközölni, hogy a háztulajdonosok rendkívül előnyösen konvertálhatják törlesztéses kölcsönüket. A kik tehát jelzálogos terheiken könnyíteni akarnak, forduljanak testületünkhöz, a mely a kötetleken kívül álló háztulajdonosoknak is a legnagyobb készséggel szolgál felvilágosításokkal.

II.

Felkérjük a tisztelt háztulajdonosokat, hogy a vízdíj kiszabása terén tapasztalt sérelmeket, visszaéléseket tudassák testületünkkel, hogy a testület konkrét esetek felsorolásával a főváros tanácsánál kérelmezhesse a visszaélések megszüntetését.

III.

Felhívjuk az összes háztulajdonosokat, azokat is, a kik testületünkön kívül állanak, hogy a légszuszviltáznál tapasztalt rendellenességeket (akár a világítás rosszasa, akár drágasága is az ok) testületünk hivatalos helyiségében (VIII., Főh. Sándor-utca 16.) írásban jelentsék be, hogy a konkrét eseteket a főváros-hoz felterjeszthessük a tapasztalt bajok orvoslása céljából.

A községi választások.

Ebben az évben Budapest főváros törvényhatósági bizottsági tagjainak egy része új választás alá kerül. Ez a választás lesz minden valószínűség szerint az utolsó, mely a jelenleg érvényben levő fővárosi törvény szerint megy végbe, mert a fővárosi törvény revíziójának parlamenti tárgyalása küszöbön áll.

Felhívjuk a háztulajdonosok figyelmét erre a választásra.

Abban a hitben vagyunk, hogy ha a háztulajdonosok nagyobb figyelmet fordítottak volna a községi választásokra, ha nem paktumok, klikkek, megbeszélések, külbefolyások útján érvényesít-

tették volna szavazó jogukat, akkor talán nem állanának ma ott a háztulajdonosok, ahol állnak. A főváros törvényhatóságának határozata igen nagy befolyással van különösen és első sorban a háztulajdonosok egészére. Minden szabályzat, mely alkotatik a törvényhatóság közgyűlésén kisebb-nagyobb mértékben a háztulajdonost is érintik még pedig anyagi tekintetben. Sajnos, a háztulajdonosoknak soha sem volt okuk a felett örvendezni, hogy a főváros valami nagy jóakarattal viseltetnék irántuk, sőt ennek inkább az ellenkezőjét tapasztaljuk lépten-nyomon. A háztulajdonosok mindig a bünbakok, ők a fizető alanyok, az ő hátukra raknak minden terhet, anélkül azonban, hogy valaha is igyekeztek volna e terheken segíteni. Hiszen erről nem is kell sokat beszélni, ezt mindenki saját tapasztalásából tudja. Csak rá kell tekinteni a esatornázási, kövezési, köztisztasági, lakbérleti stb. szabályzatokra, s mindjárt tisztában lehetünk a főváros jóindulatával, amit a háztulajdonosok iránt tanusít. Ezekből a szabályzatokból az tűnik ki, mintha azok, a kik hozták ezeket, mind egytől-egyig halálos ellenségei volnának a háztulajdonosoknak, mert ha csak egy szikrányi jóindulattal rendelkezének a főváros közgyűlésén a háztulajdonosok iránt, akkor ilyen esodaszörny szabályzatok nem láttak volna napvilágot.

Nem akarják a háztulajdonosok, hogy ők a terheken ne részesüljenek, hogy a terhek mások nyakára dobassanak, ők csak méltányosságot, jogosságot és törvényességet akarnak.

Világos dolog, hogy mindenki jövedelme arányában tartozik a közterhek viseléséhez hozzájárulni, ezt senki kétségbe nem vonja; csak az a felfogás nem helyes, a mit a fővárosnál tapasztalunk, midőn a köztereket összezavarják a magánérdekkel, vagyis sok esetben azt, a mit a fővárosnak kellene fizetni, kivetik a háztulajdonosra s viszont az egyes háztulajdonos magántulajdonát köztulajdonnak tekintik. Ebből a fogalomzavarból kell kiségiteni a főváros vezetőit.

Mi sem bizonyítja jobban a fővárosnak igazságtalan eljárását a háztulajdonosokkal szemben, mint az, hogy a háztulaj-

donosok belátták, hogy az egyes ember többé nem képes megküzdeni igazáért, hiába szólal fel, ha igazságtalanság esett rajta, nem hallgatják meg; mindennek a vége az: „Háztulajdonos fizess!” Kénytelenek voltak tehát testületé tömörülni, hogy a testület erkölcsi erejével és súlyával megvédhessék jogos érdekeiket.

Ez bizonyítja legjobban, hogy a háztulajdonosok már nem bírják elviselni a terheket.

Tudjuk tehát, hogy a háztulajdonosok közprédául odadobotnak a közérdeknek, érezzük a terhek igazságtalan kivetését, az a kérdés merül most fel, mi tehát a teendő?

Cikkünk elején jeleztük, hogy e hónapban lesznek a községi választások. Fogjanak össze a háztulajdonosok, a sok teher, a sok kötelezettség ellenértékét a polgári szavazati jogot érvényesítsék végre-valahára a saját érdekében. Ne fogadjanak el semmi paktumot, hanem szavazzanak úgy, a hogy nekik előnyös. Hiszen minden más érdek tömörül ilyen fontos alkalommal, hogy magának bástyát emeljen; tömörüljenek a háztulajdonosok és a választás alkalmával ne olyanra adják szavazatukat, a ki elvből ellensége a háztulajdonosnak (mert ilyen is van), hanem olyanra, aki ismeri a viszonyokat és nem tekinti a háztulajdonost természetes ellenségének aki csak arra van hivatva, hogy a lakó bőrén élőködjék. Itt az alkalom, a törvényes fellépés. Most lehet segíteni a bajokon.

Reméljük, hogy a háztulajdonosok belátták, hogy *immár csak önmagukban bízhatnak*. Fogjanak tehát össze és gondolják meg jól, hogy a közel jövőben megejtendő választásoknál kikre adják szavazatukat. (p. z.)

*

A székesfővárosi törvényhatósági bizottság 1897. évben megválasztott tagjainak megbízatása a folyó év végén lejárván, a bizottság felerészben közválasztás útján fog kiegészítettetni.

Ebből az alkalomból kifolyólag az 1872. évi XXXVI. t.-c. vonatkozó rendelkezései valamint a f. évi március hó 18-án 344. sz. a. kelt közgyűlési választók összeírására vonatkozó határozmányai tekintetében a tanács tegnapi

A háztulajdonosok figyelmébe! Kiadóhivatalunk nyilvántartja a jelentkező háztulajdonosok gondnokokat és házfelügyelőket.

üléséből a következőket hozza köztudomásra:

1. a községi választók összeírása a közigazgatási kerületek szerint külön-külön történik, a IX. és X. közigazgatási kerületek azonban egy választókerületet képeznek;

2. a községi választók összeírását az egyes közigazgatási kerületekre nézve külön megalkotott összeíró küldöttségek végzik;

3. a községi választók összeírásának fogantatására folyó évi április hó 16-tól április hó 23-ig bezárólag terjedő nyolc nap, naponta délelőtt 9—12 és délután 3—6 óra közötti idő állapított meg; összeírási helyiségekül pedig kijelöltek: az I. kerületben a várbeli városház, a II. kerületben a kerületi előljáróság helyisége, a III. kerületben az óbudai városház, a IV. kerületben a központi városház, az V. kerületben a kerületi előljáróság helyisége, a VI. kerületben a kerületi előljáróság helyisége, a VII. kerületben a kerületi előljáróság helyisége, a VIII. kerületben a kerületi előljáróság helyisége, a IX. kerületben a kerületi előljáróság helyisége, a X. kerületben a kerületi előljáróság helyisége;

4. az 1872. évi XXXVI. t. c. 24. és következő szakaszai szerint községi választó azon honpolgár, ki országgyűlési képviselő-választói joggal bír, ha írni és olvasni tud és a fővárosban két év óta állandóan tartózkodik.

Választói jogukat nem gyakorolhatják, habár a fentebbi kellekkel bírnak is: a) a hadsereg-, a haditengerészet állományában tetteleg szolgáló katonák, valamint a tetteleg szolgálatban álló honvédek; b) aki bűnvizsgálati fogságban van, vagy aki valami büntény miatt elmarasztaltatott, a jogerőre emelkedett marasztaló ítélet kihirdetésétől a büntetés egész tartama alatt; c) aki esőd alatt áll.

Csak személyesen, vagy ez esetre törvényesen meghatalmazott által jelentkező választókiratnakössze. Választóképességét mindenki köteles igazolni. Mindenki csak egy és pedig azon választókerület névjegyzékébe íratik be, melyben rendes lakása, vagy ingatlan birtoka van. Minden beirt jelentkező választói igazolványt kap, melyet a küldöttség elnöke aláír.

EGYESÜLÉSBEN AZ ERŐ.

A házadó reformja.

Egyik legnagyobb sérelme tudvalevőleg a háztulajdonosoknak a jelenleg érvényben levő házadó, amely valóságos átkos teherként nehezedik a háztulajdonosokra. Ezt az igazságtalanságot belátta a kormány is és elhatározta, hogy a házadó-törvényt revízió alá veszi. Hogy az ige mikor válik majd testté, azt természetesen nem lehet tudni, de az bizonyos, hogy erre nem lehet számítani a közel jövőben. De feltétlenül szükséges, hogy a háztulajdonosok idejében mozogjanak és tárják fel a kormánynak annak a súlyos, igazságtalan, elavult törvénynek hiányait, mert csak a bajok teljes megismerése után lehet a törvényt úgy revídiálni, hogy a teherviselés egyenlőségének biztosítéka legyen és igazságtalanul ne sújtsa a polgárokat.

A székesfővárosi háztulajdonosok testülete már felterjesztette a pénzügyminiszterhez memorandumát, amelyben rámutat a házadó

hiányaira. Szükséges azonban, hogy az egész országban meginduljon a mozgalom s minden város háztulajdonosai foglaljanak állást a házadó dolgában. Most még lehet rá remény, hogy a kodifikátorok megszívlelik a polgárság tömeges kérvényeit és az általános érdekek megfelelő tervezetet dolgoznak ki.

Azért örömmel üdvözljük **Arad** város törvényhatósági tagjait és a Tanácsot, hogy a vidéken is hangot adtak a háztulajdonosok közóhajának és elhatározták, hogy memorandumot adnak be a képviselőházhoz és a pénzügyminiszterhez és hasonló feliratok felterjesztésére felkérlik az ország összes törvényhatósági városait.

Az indítványt íj. **Lócs** Rezső, Arad város adóügyi tanácsosa adta be, hogy az elavult házadó törvények módosítása, illetve a városi háztulajdonosokat méltánytalanul terhelő túl magas házadó leszállítása iránt intézzen a város törvényhatósága feliratot az országgyűléshez és a mozgalomhoz való csatlakozásra hívja fel az összes városokat.

Arad város törvényhatósági bizottsági közgyűlésén került szóba ezen indítvány, melyhez a **tanács** a következő javaslatot terjeszté elő:

Az 1868-ban, tehát közel 35 év előtt hozott házadó-törvényt a Wekerle Sándor pénzügyminiszter által 1893. évben összehívott szakbizottság elé terjesztett jelentés részleteiben aránytalanak mondotta ki s rámutatva egyes szembeszökő hiányra, **a rendszert vizsáknak jelezte.**

Az ezelőtt 10 évvel tartott anket óta, dacára annak, hogy adótörvényeink a miniszter szerint is sok tekintetben reformra szorultak, házadó törvényünk tekintetében misem történt.

Megmaradt továbbra is a házostály- és a házbéradó közötti aránytalanság, az országnak 11300 községe továbbra is csak 17.100.000 koronát fizet házostályadóban, míg 28 város 4.390.000 koronára házbéradóval járult az állami háztartás terheihöz.

Megmaradt továbbra is: az adóalap kiszámításának méltányosságát nélkülöző volta, megmaradt továbbra is a házbéradónak elviselhetetlen 20%-nyi magas kulesa, megmaradt továbbra is az az anomália, hogy az épület fenntartási % az új épületnél és a rozoga vískónál egy és ugyanaz.

Az elmúlt 35 év alatt az 1896. évi törvényt kivéve nem történt semmi olyan intézkedés, mely a házbéradó terhein könnyített volna.

Megmaradt továbbra is azon vizsás helyzet, hogy míg laküresedés címén az adó leiratott, a behajthatatlan házbérekvetelések utáni adó továbbra is követeltetik.

A mindinkább növekvő adósságoknak kamatterhe tovább is csak a pótdadónál vétetett figyelembe.

Sőt hoztattak rendeletek és bírósági döntvények, a melyek a házbéradó szigorát még fokozták s olyan elveket fektettek le, melyek mellett immár a háztulajdonos jövedelmének közel felét a köznek feláldozni kénytelen.

Egyszóval házbéradó rendszerünk oly súlyos nehezedik háztulajdonosaink vállaira, hogy ezen teher hova-tovább elviselhetetlenné válik.

S miután a házbéradónak ma fennálló rendszere mellett nemcsak a háztulajdonos, ezen város főntartó eleme, hanem közvetve a kereskedelem és ipar, szociális viszonyaink és közegészségügyünk is szenved: javaslatba hozza a tanács, miszerint tekintettel arra, hogy a lapoknak közlése szerint a pénzügyminiszter az egyes adók reformtervezetével elkészült s azt a legközelebb az országgyűlés elé terjeszti, a **házadótörvénynek megfelelő módosítása** iránt a képviselőházhoz és pénzügyminiszterhez feliratot intézni és **a törvényhatósági városokat csatlakozásra felhívni méltóztatassék.**

A közgyűlés a javaslatot egyhangulag elfogadta.

A Teleky-téri nyílt-piac ügye.

Több alkalommal foglalkoztunk azzal a mozgalommal, amelyet a Teleky-tér környéki háztulajdonosok és lakók indítottak, hogy a Teleky-térre egy nyílt piacot kapjanak.

A polgárság mozgalmát a józsefvárosi bizottsági tagok is — egy-két kivétellel — magukévá tették s ők adtak be memorandumot a tanácshoz, a polgárság kérését tolmácsolva. A memorandum élénk világot vet az ügyre s azért egész terjedelmében közöljük:

Tekintetes Tanács!

A Józsefváros óriási terjedelme és lakosainak nagy arányban való folytonos szaporodása már hosszabb idő előtt napirendre hozta az érdekelt polgárság körében a harmadik élelmi piac létesítésének kérdését.

A Rákóczy-téri vásárcsarnok és az Orezy-téri nyílt piac közt oly rengeteg terület, oly nagyszámú lakossággal fekszik, hogy annak igényeit e két piac kielégíteni teljesen képtelen.

Teljesen indokolt tehát az érdekelt polgárság azon tiszteletteljes kérése, **hogy a Teleky-teret a Rákóczy-téri vásárcsarnok övezetéből kivessék, és ugyanott élelmiszerpiacot létesítsenek méltóztatassék.**

Egy tekintet a Józsefváros térképére — minden indoknál fényesebben igazolja ezen tiszteletteljes kérelem jogosultságát, melyet annál nagyobb bizalommal terjesztünk a tekintetes Tanács elé, mert meg vagyunk győződve róla, hogy mint minden ügyben — ebben is szíven viseli a főváros és polgárainak nemcsak méltányos, de egyuttal jogosult érdekeit is.

A Teleky-teret 6 évvel ezelőtt befásították tetemes költséggel. A dolgok természetes rendje az lenne, hogy most, 4 év elteltével, a teret dús lombosított fák árnyékolják. Fák azonban itt alig vannak! A térszélén még itt-ott emelkedik egy-egy elkényeszeredett akácfa; de a tér közepén a karók csupaszon merednek az ég felé!

Közelünkben a Kálvária-tér, a Mátyás-tér és az Újvásártér. Valamennyi gyönyörűen befásítva, valóságos áldás a környékbeli gyermekekre nézve; míg ellenben a Teleky-térnek nevezett szabad terület, fa nélkül; de annál több porral, piszkos, gondozatlan, mostoha része a fővárosnak.

A térnek újból való befásítását, mely tetemes költséggel járna, nem kérjük; de ezzel szemben, azt hisszük, mi sem áll utjában annak, amit illő tisztelettel kérünk, hogy a Teleky-tér a Rákóczy-téri vásárcsarnok övezetéből kivétessék s ott élelmiszerpiac létesítése engedélyeztessék.

Kérelmünket a következőkkel támogatjuk: A Teleky-térre nem kevesebb, mint nyolc utca torkollik, nagyon könnyen megközelíthető tehát a környékbeli lakosokra nézve, kik a Rákóczy-téri vásárcsarnokhoz és az Orezy-téri piachoz tetemes távolságra esnek.

Bizonyítanunk sem kell talán, hogy a környékbeli lakosok száma az utolsó néhány esztendőben megkétszereződött. S mindannyian egy vásárcsarnokra és egy kis terjedelmű piacra vannak utalva, ha pedig első kézből akarnak élelmicikket vásárolni, úgy a messze és más kerületben fekvő Garay-térre kénytelenek menni. Ezzel szemben a székesfőváros által 1897-ik évben kiadott s a vásárcsarnok megnyitására vonatkozó hirdetmény tanúsága szerint az említett évben a környék lakossága nem kevesebb, mint öt élelmiszer-piacon szerezhette be szükségleteit. Ezek a következők voltak: Rákóczy-, Mária-Terezia-, Teleky-, Mátyás- és Újvásártér. Felényi lakosságnak tehát kényelmi és célszerűségi, valamint gazdasági tekintetben ötszörös előnye volt a mai, kétszerannyira megnövekedett lakosság felett, amelynek élelmiszerek beszerzési forrásul csak a Rákóczy-téri vásárcsarnok és a teljesen jelentéktelen, kiesiny Orezy-téri piac kínálkozik.

Mindezen alig tűrhető mizériákon segített, 1898-ban létesített ugyan a Teleky-téren idénypiac, ez azonban rövid életű volt s nyomtalanul eltűnt! A szegény munkásnép, mely a környéket lakja, az amugy is szomorú kereseti viszonyok közepette kénytelen harmad-, negyedkézből, mesés drágáron vásárolni betevő falatját!

A fent előadottakból is látni méltóztatik, hogy a kerület külső részén levő lakóknak a messze központban levő Rákóczy-téri vásárcsarnokon kívül nincs tulajdonképeni élelmiszer-piac, mivel jogosan és méltányosan azt kívánni, — hogy a szegény bevásárló lakók nehéz kosaraikkal a teljesen beépített, lakott helyről a messze künn levő lakatlan Orey-téri piacra menjenek, — nem lehet.

Ennélfogva ismételjük ebbeli tiszteletteljes kérésünket, hogy az egészséges vidéken és azon környék érdekei szempontjából egyedül alkalmas Teleky-téren élelmiszer-piac engedélyeztessék, annál is inkább, mert e piac engedélyezése nemcsak a környékbeli lakosság kényelmi és gazdasági szempontjait, de elsősorban a főváros anyagi érdekeit is szolgálja.

Támogatja e kérelmünket azon körülmény is, hogy az Orey-téri nyílt-piac már régen képtelen az igényeket kielégíteni, s így az új piac létesítése *annak fennállását nem érinti*, — sem annak forgalmát korlátozni nem fogja.

Midőn tehát tiszteletteljes kérésünket a tekintetes Tanács nagybecsű figyelmébe ajánljuk, tesszük ezt azon reményben, hogy e városrész polgársága jogos és indokolt kérelmének helyt fog adni.

Kérésünk ismétlése mellett maradván

a tekintetes Tanácsnak

kiváló tisztelettel

a VIII. ker. érdekelt polgárságának
nevében

Hüvös József (s. k.)	Heltay Ferenc (s. k.)
Dr. Kiss József (s. k.)	Dr. Havass Rezső (s. k.)
Simonovits Béla (s. k.)	Megyeri Krausz Lajos (s. k.)
Winter Lajos (s. k.)	Korb Géza (s. k.)
Grossmann Miksa (s. k.)	Weinszeisz Lajos (s. k.)
Dr. Hainics Géza (s. k.)	Dr. Rosenberg Sándor (s. k.)
Seenger Béla (s. k.)	Földes Árpád (s. k.)
Farkas Gyula (s. k.)	Dr. Grauer Vilmos (s. k.)
Spanberger Alajos (s. k.)	Ormai Mór (s. k.)
Wertheimer Lajos (s. k.)	Filó János (s. k.)
Kriegner György (s. k.)	Dr. Bókay János (s. k.)
Glück Frigyes (s. k.)	Novák Sándor (s. k.)
Kanovich Béla Mór (s. k.)	Mátyus Arisztid (s. k.)
Kartschoke János (s. k.)	Mándy Lajos (s. k.)
Pórszász Gyula (s. k.)	Kleiner D. (s. k.)

A polgárság értekezlete.

A memorandum beadása után, *Hatala* József háztulajdonos, a mozgalom tevékeny lelkű megindítója értekezletre hívta össze az érdekelt polgárokat, amelyen meghívás folytán megjelent Simonovits Béla fővárosi bizottsági tag is. Az értekezlet, mely testületünk helyiségében folyt le, elnökké egyhangulag *Hatala* Józsefet választotta meg, aki ismerteti a Teleky-téri piac ügyében megindított mozgalmat s jelenti, hogy a VIII. kerületi fővárosi bizottsági tagok is a legmelegebben pártolják a polgárság mozgalmát úgy annyira, hogy *Heltai* Ferenc 30 bizottsági tag aláírásával el látott kérvényt adott be a tanácshoz, kérve a Teleky-téri nyílt piac felállítását. A kérvény most ki van adva véleményes jelentéssel céljából, a vásárcsarnok igazgatóságához. A polgárságnak most ismét hangot kell adnia és odahatni, hogy a kérvény ne vándoroljon Ponceiustól—Pilátusig, hanem vegyék komoly tárgyalás alá. (Helyeslés.) Majd felkéri *Simonovits* Béla fővárosi bizottsági tagot,

hogy legyen szives előadni az eddig történeteket a Teleky-téri nyílt piac dolgában.

Simonovits Béla mindenekelőtt ismerteti az előzményeket. Ez a kérdés már többször felvetett, de a teljesítése mindig meghiusult részint a kerületi előjáróságok, részint a tanácsnak ez irányban elfoglalt merev álláspontja miatt. Erre azt tervezték az érdekeltek, hogy népgyűlést hívnak össze — ugymond — hogy a józsefvárosi polgárok egyeteme nyilatkozzék e kérdésben. Én azonban bevitettem a dolgot a józsefvárosi bizottsági tagok értekezlete elé, mert a legtöbben kezdettől fogva abban a felfogásban voltak, hogy a kérdés megvalósítása sokkal célravezetőbb, ha a józsefvárosi bizottsági tagok veszik ezt a kérdést a kezükbe. Az első értekezleten, midőn ismertetem a polgárság óhaját, óriási vihart és ellenállást találtam, mert a józsefvárosi bizottsági tagok egy bár csekély töredéke érdekelve lévén az Orey-téri nyílt piac tekintetében, visszautasító állást foglaltak el az előterjesztéssel szemben. Ezt nem is esodálta, mert ezt az állásfoglalást az ő magán érdekük hozta magával. Midőn azonban Filó János is csatlakozott az előterjesztéshez, majd Császár bizottsági tagot is sikerült megnyerni az ügynek azon feltétel alatt, ha eltérve az eredeti tervtől, a kérvényt úgy alakítjuk át, hogy abban az Orey-téri piacot nem bántjuk, akkor a kérvényt új fogalmazásban bemutatta s *Heltai* Ferenc a józsefvárosi bizottsági tagok elnöke kijelentette, hogy a kérvényt új formájában egészen helyesnek találja. Ez a kérvény röviden és tömören mindazon indokokat felsorolja, a melyek a Teleky-téri nyílt piac megnyitását elodázhatatlannak tartják. Ezt a kérvényt a bizottsági tagok legtöbbször alá írta s benyújtották a fővárosnak. Ő a kérvény beadásával egyidejűleg kötelességének tartotta felkeresni Almády tanácsost, akit arra kért, hogy foglalkozzék behatóan a memorandummal s azt kedvezően intézze el. Éppen ott volt Folkusházy tanácsjegyző is, aki tudvalegileg lelkes és legjobb munkása a közéleti ügyosztálynak. Mikor előadta a dolgot, mindketten kijelentették, hogy ez a piac a főváros anyagi károsodását vonná maga után, amennyiben a Rákóczy-téri vásárcsarnok jövedelmezőségét csökkentené, de már azért sem lehet megengedni ennek a nyílt piacnak a felállítását, mert ha ezt engedélyeznék, akkor minden egyes kerület jöhetne hasonló kérelemmel a fővárosnak. Ő ugyan disputába nem bocsátkozott e kérdésekben, de kereken tagadta azt az állítást, mintha ez a piac a Rákóczy-téri vásárcsarnoknak ártana, mert hiszen az a közönség, a mely a Teleky-téri piacot használná, most sem használja a Rákóczy-téri csarnokot, mert az a Garay-téri és Orey-téri piacokra megy. Ami pedig azt az indokot illeti, hogy más kerületek is hasonló kérelemmel járulhatnak a fővárosnak, ez sem állhat meg, mert ha a kérés jogos és a polgárság érdekében való, akkor tessék azt is teljesíteni. (Helyeslés.) Ő aztán megmondta a tanácsosnak, hogy a fővárosnak az a szerencsétlen politikája, amely a vásárcsarnokokat létesítette, három részben nem vált be. Nem vált be közegészségügyi szempontból, mert a közegészségügy javításához nem járult hozzá, mert egészségellenes árut most is árulnak; a főváros óriási összeget fektetett be rossz kamatozásra és az élelmi szerek a vásárcsarnok intézmény folytán óriási mérvben drágultak. (Igaz, ugy van.) Ebben a tárgyban Winter bizottsági tag ur is kérdést intézett

Almádyhoz, hogy mi lesz a Teleky-téri nyílt piac felállításával. A közgyűlésen Almády egyenesen odament hozzá és azt kérdezte, hogy komolyan akarják-e a piac felállítását, mire Winter kijelentette, hogy ez a kérdés elodázhatlan és közérdek. Ha ezt nem teljesítik, akkor a községi választásoknál a polgárság is tudni fogja mit tegyen.

Kérvényünk kiadatott a vásárcsarnok igazgatóságának, de ehhez, véleménye szerint, semmi köze a vásárcsarnoknak, mert ez a közéleti ügyosztályhoz tartozik. Ha ott késnek a kérvény, akkor kifogják sürgetni. A dolog különben úgy áll, hogy — mint hallotta — úgy a polgármester, mint a tanács egy jó nagy része a polgárság oldalán van. Ha a bizottsági tagok befolyásukat érvényesítik, akkor a kérés már a Tanácsban is keresztül megy s ebben az esetben áprilisban, de legkésőbb májusban felállíthatnák a piac; ha azonban a tanácsban megbuknák, akkor a bizottsági tagok megfelebbhezik a közgyűléshez, ott azután lesz gondjuk rá, hogy a dolog meg ne bukjon. A VII. kerületi bizottsági tagok a Teleky-téri piac mellett vannak, mert akkor a Garay-téri piacot a józsefvárosiak nem veszik igénybe s így a Garay-téren olesőbb lesz az élelmiszer, a ferencvárosi bizottsági tagok is pártolják a dolgot, mert ők is belátják, hogy erre a piacra szükség van. *A közgyűlésen okvetlenül győzni fogunk.* Hogy már a Tanács kedvező értelemben intézze el a kérvényt, óhajandónak tartaná, ha az érdekeltek küldöttségileg tisztelegnének *Heltai* Ferenc és *Hüvös* József biz. tagoknál, felkérve őket arra, hogy ha szükségét látják, vezessenek egy nagyobb küldöttséget a polgármesterhez és Almády tanácsnokhoz. Ő a maga részéről rendkívül melegen érdeklődik a dolog iránt és szívesen, lélekkel azon van, hogy a dolog sikerüljön, mert lelke mélyén meg van arról győződve, hogy erre a piacra elengedhetetlenül szükség van s ezzel a körülménnyel a felsőbb hatóságoknak is számolni kell. Éppen erre való tekintettel a legnagyobb örömmel elvállalja a küldöttségnek vezetését *Hüvös* és *Heltai* biz. tagokhoz. (Élénk éljenzés.) Megjegyzi még, hogy mindkét úr a piac felállítása mellett van. A kérvényt 30 biz. tag írta alá, de hogy a többi nincs aláírva, az nem azt jelenti, hogy ők ellene vannak, hanem mert nem volt ideje már aláírni. Ebben a dologban mindegyiknek szint kell vallani.

Hatala József és *Brandstädter* köszönetüknek adnak kifejezést *Simonovits* szemében, hogy a polgárság érdekét ilyen melegen pártolja és kéri, hogy vezessék őket *Hüvös* és *Heltai* biz. tagokhoz.

Az értekezlet *Hatala* József indítványára végül megalakította a küldöttséget s ezzel az értekezlet véget ért.

A küldöttség fogadása.

Az értekezletből megválasztott küldöttség március 25-én délelőtt 1/2 11 órakor gyülekezett a háztulajdonosok testületének helyiségében s innen vonult *Hüvös* Józsefhez, aki a villamos társaság kertész-utcai palotájában várta a küldöttséget. Ez alkalommal *Heltai* Ferenc is, előzetes megbeszélés után, ott volt s ők együttesen fogadták a nagyszámban megjelent küldötteket.

Simonovits Béla f. biz. tag, a küldöttség vezetője, a következő beszédet tartotta:

Nagyságos Uraim! A Józsefváros egy tekintélyes részének polgárai és háztulaj-

donosai megbízásából jelentünk meg itt, hogy egy igen fontos és a kerület létérdekeibe vágó kérdés tekintetében kérjük ki szíves támogatásukat. Bölesen méltóztatnak tudni, hiszen alá is írták a memorandumot, melyet a fővároszhoz beadtunk azért, hogy a Teleky-tér nyílt piacot nyerjen — hogy e kerület azelőtt öt piaccal rendelkezett s ma már csak a Rákóczy-téri vásárcsarnokra van utalva, mely az igényeket kielégíteni nem képes. A polgárok ez ellen már több alkalommal felszólaltak, de eredmény nélkül. Most azonban, hogy a fővárosi bizottsági tagok támogatását megnyerték, hiszik, hogy jogos kívánságaik meghallgatásra fognak találni. Hogy ez a cél annál könnyebben eléréssék, elhatározták, hogy eljőnek e kerület elismert vezéreire, a kerületi érdekek legalaposabb ismerőire és leglelküimeretesebb szószólóira. Nagyságtokhoz azért, hogy nagybecsű pártfogásuk megszerzése mellett arra kérjük, hogy ez ügyet kezükbe venni és azt rövidesen diadalra juttatni kegyeskedjenek. Szépen kérjük Nagyságtokat, hogy böles belátásuk szerint a küldöttséggel rendelkezni méltóztatassanak és őket a polgármesterhez vezetve, ezt az ügyet, mely mindnyájunk közérdekű fontos ügye, az ő jóindulatába ajánlani szíveskedjenek. (Éljenzés.)

Erre *Heltai* Ferenc a következő beszéddel válaszolt:

Tisztelt Uraim! A Teleky-téri nyílt piac létesítése nem mától kezdődő óhaja a Józsefváros külső részének, hanem óhaja ez a vásárcsarnokok létesítése óta, midőn a Teleky-térnek a Rákóczy-téri vásárcsarnok övezetébe való sorolása által ott a nyílt piac beszűnttetett. A polgárság akkor állást foglalt ez ellen s az eredmény az lett, hogy az Orcy-téren engedélyeztek egy nyílt piacot. De már akkor is azt az álláspontot foglaltuk el, hogy az Orcy-téri nyílt piac, mely félre esik, a kerület szélén van s inkább más kerület érdekeit elégíti ki, a Józsefváros külső részének élelmezési viszonyait megoldani nem képes, mi akkor is azt akartuk, hogy a Teleky-téren létesítsék egy nyílt piac. Akkor ez az óhajunk nem teljesítetett, mert akkor szükséges volt az összes józsefvárosi nyílt piacok megszüntetése. Ma már, mikor tapasztalataink vannak vásárcsarnokok körül, az a meggyőződésünk, — s ezt hivatva vagyunk képviselni a törvényhatóságban is, — hogy a Teleky-téri nyílt piac felállítását a vásárcsarnokokhoz fűződő nagy pénzügyi érdekeket nem allerálja. Fokozott erővel fogjuk tehát a polgárság óhaját érvényre juttatni és megvagyunk győződve, hogy kérvényünket az illetékes hatóságoknál és a közgyűlésen elő fogják adni, mert teljes erővel igyekezni fogunk az önök kívánságának érvényt szerezni úgy hogy rövid idő alatt a kérdés kielégítő megoldásra fog jutni. Legyenek meggyőződve, hogy nemcsak én, hanem a bizottsági tagok zöme ezen az állásponton van. Mi minden tőlünk telhetőt a kérdés érdekében el fogunk követni.

A küldöttség *Heltai* Ferenc szavait lelkes éljenzéssel fogadta. Ezután *Hüvös* József szintén biztosította a küldöttséget jóindulatáról s ama reményének adott kifejezést, hogy a tanács sem fog nehézségeket támasztani a piac megvalósítása elé.

Végül *Hatala* József ismertette röviden azokat a visszás állapotokat, a melyek most fennforognak, hogy nincs piacuk s ezzel a tisztelgés véget ért. Mindkét bizottsági tag bemutattatta magának a küldöttség minden tagját, s a küldöttség a legjobb reményekkel telve távozott.

Bécs számokban.*)

Bécs községi területének kiterjedése: 178¹²² négyzet kilométer = 17.812,2 hektár. (**)

— Ebből: ház és udvar 2316 hektár (13%), házi és nyilvános kert 2262 hkt. (12.720), a 2240 utca, út és tér 1600 hkt. (9%), szántó, rét és legelő 7250 hkt. (40.7%), erdő 2316 hkt. (13%), vasut 624 hkt. (3.5%), szőlőkert 590 hkt. (3.5%), víz 534 hkt. (3%), temető 320,2 hkt. (1.8%) (a központi temető 158,6 hektár).

A város területe XX kerületbe van besorolva.

A házak száma: 1900. évben 33.130 és az 1902. évben 33.960. Van földszintes ház 7190 (21.7%), egyemeletes ház 7610 (23%), kéteemeletes ház 5630 (17%), háromemeletes ház 7280 (22%), négyemeletes ház 4000 (12%), ötemeletes ház 1330 (4%), hatemeletes ház 87 (0.29%), és hétmeletes ház 3 (0.01%). Bécsnek van 114 temploma, 193 kápolnája, 43 izraelita templom és állandó imaháza. A város korábbi területén az ingatlanok terhe 956 millió korona; egy házra átlag 60.000 korona.

A lakosság száma 1900. évben: 1.648.335 polgár és 26.622 katona, összesen 1.674.957. A polgári lakosokból 782.475 férfi (47.5%) és 865.860 nő (52.5%).

Honilletékesség szerint: osztrák 1.497.282, magyar 140.494, boszniai és hercegovinai 2032 és más külföldi 35.149.

Az érintkezési nyelv szerint: a lakosságból 1.372.506 német és 107.355 más ajku. Az utóbbiak közül: cseh 100.712, lengyel 3798, tót 1181, olasz 991, szerb-horvát 238, rutén 211, magyar 160 (a 140.494 magyar honosból!), oláh 64. A lakosságból 237.451 személy (14.4%) sem olvasni, sem írni nem tud.

Foglalkozás szerint: a lakosságból katonai és más közszolgálatban áll 8%. Iparral foglalkozik 40.6%, építőiparral 4.5%, földművelés és erdőgazdasággal 1.3%, a kereskedelem és közlekedés szolgálatában áll 33.5%, egyéb hivatásban 12.1%.

Felekezet szerint volt az 1890. évi 1.364.548 lakosból: római katolikus 1.195.175 (87.6%), evangélikus 42.578 (3.1%), izraelita 118.495 (8.7%), más felekezetű 8300 (0.6%), ellenben az 1900. évi 1.674.957 lakosból: római katolikus 1.461.891 (87.3%), evangélikus 54.937 (3.2%), izraelita 146.926 (8.8%), más felekezetű 11.200 (0.7%).

	1891.	1901.
Születések száma	47.346	51.899
Elhaltak	34.479	33.502

Az 1900. évben élve született 26.791 fiú (51.6%) és 25.108 leány (48.8%).

Törvénytelen született volt 16.484 (31.8%). Törvényesítve lett az 1900. évben 3807 gyermek.

Házasságra lépett: 1891. évben 12.505 és 1901. évben 16.290. — Elvált: 1891. évben 363 és 1900. évben 565.

Az idegen forgalom fejlődése 1874—1901. években. Bécsben megfordult az 1874. évben 145.040 és az 1901. évben 424.230 idegen. Az 1901. évben Bécsbe érkezett idegenek között volt:

*) Bécsben G. Freytag és Berndt kiadásában megjelent „Wien im Lichte der Zahlen“ műnyomán.

**) Budapest községi területe 194 □ Klm. = 19.400 hektár.

osztrák	249.900 = 58.9%
magyar	75.020 = 17.7%
német birod.	37.900 = 9.0%
orosz	18.000 = 4.4%
romániai	6.650 = 1.6%
amerikai	6.430 = 1.5%
olasz	5.540 = 1.3%
francia	5.230 = 1.2%
angol	4.380 = 1.0%
más országbeli	14.380 = 3.4%

Bécsnek van 136 szállodája, vendéglője és hotel garnija 6060 szobával.

A közúti személyforgalom rendelkezésre áll: 1020 bérkocsi (2 lovas), 1794 egy lovas bérkocsi, 1160 más bérkocsi, 744 omnibusz és 1632 közúti vasúti kocsi.

Az 1901. évi személyforgalom:

A városi villamos vasuton: 104 km. utvonalon 825 motorkocsi és 560 mellékkocsi 108 millió utast szállított.

Személyforgalom a többi vasúti közlekedési vonalokon:

Városi vasuton	32.2 millió utas
Az új bécsi Tramvayon (30.1 km.)	11.3 " "
A gőz tramvayon	2.8 " "
" " (Bécs-Baden)	1.8 " "
Bécs-Kagrák vasuton	840.000 " "
A Kahlenbergi	150.000 " "
Déli vaspályán	8.2 millió " "
A nyugoti vaspályán	3.0 " "
Államvasuton	2.6 " "
Ferenc József-vasuton	2.5 * " "
Északi vasuton	2.0 " "
Aspangi vasuton	800.000 " "
Dunai gőzhajózás	160.000 " "

Posta-, távirat- és telefon-forgalom. 108 postahivatal, 1371 levélszekrény.

Elküldetett postán 316 millió levél, 206 millió nyomtatvány (ebből 108 millió újság), 136 millió levelezőlap. A táviróforgalomban 126 állami táviróhivatal továbbított 4.5 millió feladatott és 7 millió átfutó sürgönyt. A telefont 12.200 előfizető 13.180 állomáson 51.2 milliószor vette igénybe.

Pénzüntézetek 1900. évben. A bankoknál a forgalom zálog- és adóselevekben 989.5 millió korona. Részvénytőke 657.5 millió K. Bevétel 149.5 millió K. Kiadás 85.6 millió K. Tisztanyereség 63.9 millió korona.

A postatakarékpénztár 106 gyűjtőhelylyel. Betét: 698.400, összeg 35.7 millió K. Csekkforgalom: 3.262.000 betétben 924.7 millió K.

Takarékpénztárak 1900. évben. Első osztrák takarékpénztár 40.6440 betétkönyv. A betevők követelése 433.9 millió K. Vagyon 461.8 millió K. Évi nyereség 1.866.000 K. Tartalék 22.2 millió K. Négy községi takarékpénztár. 80.920 betétkönyvre 78.3 millió K. Vagyon 81.8 millió K. Évi nyereség 347.000 K. Tartalék 3.5 millió K. Új bécsi takarékpénztár. 53.030 betétkönyv, betét 30.8 millió K. Vagyon 33.7 millió K. Nyereség 53.000 K. Tartalék 2.2 millió K.

Zálogházak forgalma: A XIV kerületi községi zálogházban 176.750 zálogra 1.690.000 K. A cs. kir. zálogházban 871.180 zálogra 15.244.140 K. Az általános forgalmi bankban 599.250 zálogra 33.575.480 K.

Kereseti- és gazdasági szövetkezetek forgalma: Van háromféle szövetkezet összesen 108.080 taggal, 82.700.000 K. vagyonnal, az 1900. évben nyújtott hitel összege 91.117.000 K.

Betegpénztára van 7, tagok összege 613.450, bevétel 2.746.460 K., kiadás 2.304.830 K., vagyon összege 8.901.000 K.

Házgondnoki és házfelügyelői állást keresők legelőnyösebben hirdethetnek a „HÁZTULAJDONOS“-ban.

támasztott a bizottságban, mert arra hivatkoztak, hogy több vállalkozó van, a ki minden segítség nélkül hajlandó a csavargözsjáratokat berendezni. A bizottság végül 12 szóval 8 ellen elfogadta az ügyosztály javaslatát. A kisebbség különvéleményt jelentett be. — A bizottság több tagja panaszt tett a társaskocsi-vállalat ellen, mert a menetrendet nem tartja meg s az ugynevezett alkalmi kocsiokon esti tíz óra előtt is kettős díjat szed, noha ahhoz csak tíz óra után van joga. Az elnök megígérte, hogy megvizsgálja a panaszokat.

(A községi választás.) A polgármester értekezletre hívta össze a kerületi törzsfőnököket, hogy megállapítsák a községi választók összeírásának a módját. Az értekezleten elhatározták, hogy a községi választók összeírását április tizenhatodikától huszonnegyedikéig eszközlik. Az összeírás mindenütt a kerületi előjáróságok épületében lesz, kivéve a negyedik kerületet. A belvárosi küldöttség a központi városházán kap helyet. Minden kerületben egy összeíró küldöttség lesz, csak a VI. és a IX. kerület kap két-két küldöttséget. Ferencváros és Kőbánya tudvalevőleg egy választókerület s hogy a kőbányaiaknak ne kelljen a Ferencvárosba menniök, az egyik összeíró küldöttség Kőbányán fog működni. A képviselő választók száma a tavalyi összeírás szerint 57.221 és pedig az I. kerületben 3642, a II.-ban 3341, a III.-ban 1811, a IV.-ben 3640, az V.-ben 5761, a VI.-ban 10.956, a VII.-ben 12.789, a VIII.-ban 8864, a IX.—X.-ben 6597.

Jó lesz a háztulajdonosoknak ügyelni, ne-hogy tévedés vagy „jóindulat“ folytán kihagyassanak a névsorból s így elessenek a választói jogosultságtól. Inkább járjanak a dolog után, hogy az őszi választásnál a *saját* és a közügy érdekében érvényesíthesse mindenki szavazatát.

(Az adó.) A közigazgatási bizottság mai ülésén bejelentette az adófelügyelő, hogy a polgárság a múlt hónapban több mint egy negyed millió koronával fizetett több adót, mint tavaly februárban. A múlt hónapban 7.527.438 korona adót fizettek, 256.384 koronával többet, mint tavaly. Ez az eredmény is azt mutatja, hogy ha a polgárság tud fizetni, megfizeti az adóját transzferálás nélkül is. Az idén ugyanis még nem transzferáltak, mert nem volt rá költség.

(A csatorna-járulék.) Annak idején jelentettük, hogy a főváros közgyűlése visszadta a csatornázási szabályrendeletet a tanácsnak, néhány a dolgokkal törődő háztulajdonos felszólalására, hogy számszerűleg mutassa ki a tanács, hogy az újrend mivel terheli az ingatlan. A mérnöki hivatal a következő kimutatást terjesztette elő: Új teher az ingatlanokra: utcakeresztezéskor a homlokzathoz minden métere után 10 korona. A sarokházaknál az építési költség 17 százaléka. A leszálló aknák fedőlapjának költsége, 3—6 százalék. Az utolsó öt évben 39.305 folyóméter hosszú csatornát építettek 681.507 korona költséggel, amiből a régi szabályzat alapján 459.927 korona térült meg. Az évi 136.301 korona, miből az ingatlantulajdonosok 91.985 koronát térítettek meg. Az új szabályzat a terheket 31 és fél százalékkal emeli, vagyis az ingatlanok összes többköltsége 44.316 korona.

(Tisza Kálmán-tér.) A közmunkatanács már tavaly nyáron elnevezte az Újvásár-teret *Tisza Kálmán-térnek*, de az utcai névtáblák még ma is a régiéek. Sok kellemetlenséget okoz ez az ott lakóknak, mert a közönség a Ferencvárosban létesített vásárteret is újvásár-térnek mondja s így két térnek van ugyanaz a neve. Legalább a tér négy sarkára vernék

föl az új névtáblát. Valószínű, hogy a panaszra nem sokáig lesz ok, mert az új névtáblák költségéről az idejű költségvetésben gondoskodtak.

(Küzdelem a házadó fölemelése ellen.) Nagyváradról írják: A pénzügyigazgatóság száz nagyváradi háztulajdonosnak a házbéradóját fölemelte abból az indokból, hogy a katonai lakbérosztályozás szerint a nevezett házaknak magasabb jövedelmet kell hajtaniök, mint a mennyi a bevallásban föltüntetve van. A közigazgatási bizottság azonban — tekintettel arra, hogy a katonai lakbérosztály kulcsának alapul vétele abszurdum és a nagyváradi házak jövedelme apad és az ingatlanok rendkívül megvannak terhelve — elvetette a pénzügyigazgatóság javaslatát és a régi alapon állapította meg a házbéradót. Ez ellen a pénzügyigazgatóság a közigazgatási bírósághoz fölebbezett, kérve, hogy az ő javaslatát fogadja el. A közigazgatási bíróság most minden egyes érdekelt háztulajdonosnak megküldte másolatban a pénzügyigazgatóság fölebbezését és fölhívta öket, hogy arra védíratot szerkeszsenek. Ilyenkor tűnik csak ki, hogy mégis milyen jó a háztulajdonosok szervezete. Ha egy erős háztulajdonos-testület áll a hátuk mögött a háztulajdonosoknak, akkor ilyen dolgok nem fordulhatnak elő, mert az érkölesi testület a maga súlyával meg tudja találni az orvoslást.

(Egy ügyészégi végzés.) Egy tagtársunk ellen bünvádi keresetet adott be egy özvegy asszony, mert a házában a lépcsőről megcsuszott és lábát törte. Az ügyészég azonban nem vállalta el a vád képviselést s erről a következő végzéssel értesítette a feleket:

Az özv. N. N.-né megsérülése tárgyában N. N. ellen folyamatba tett nyomozást megszüntetem. *Indokok:*

Sértett a B.-utca 22. sz. házában lakik. Az 1902. évi december hó 8-án az I. emeletről a földszintre lejárása közben a lépcsőn megcsuszott, elesett és bal-lábszárát eltörte. Az adatok szerint akkor hóesés és fagyos idő volt s az illető vasból levő lépcső sikos volt. Ez okozta sértett elesését. E miatt azonban senki sem vonható felelősségre. Sértett jól látta a lépcső állapotát. Ha a lépcső sikos volna dacára arra realépett, a veszélyt is magára vette. A balesetet tehát a véletlen idézte elő. A B. P. 101. §-a I-ső pontja értelmében ezért szüntetem meg a nyomozást. Joga van most özv. N. N.-nének e határozatom kézbevételeitől számított 8 nap alatt a vádképviselő átvétele végett a budapesti kir. büntetőtörvényszék vizsgálóbírójánál jelentkezni vagy a budapesti kir. főügyész úrhoz folyamodni. A folyamodást nálam kell benyújtani.

Budapesten, 1903. évi március hó 9-ik napján.

Dr. Gegus.

KÜLFÖLDI SZEMLE.

A 13-as szám, mint házszám Berlinben.

Kasselben a háztulajdonosok egyesületének egyik tagja ez év április havában azt kérte az egyesülettől, hogy támogassák a hatóságokhoz beadott ama kérését, hogy házában a 13. szám helyett 12¹/₂ számmal jelöljék meg. Az egyesület a kérést teljesítette, mert a lakást keresők, főleg a nők, elállanak a lakásbérléstől, mielőtt a 13-as számot látják.

Berlinben is igen gyakori jelenség az, hogy a lakástkeresőknek a baljóslatu 13-as számú házak ellenszenvesei és e miatt több, igen szépen épült háznak tulajdonosa károsodott. Az előítélet (fatalizmus) e tünetét figyelembe is vették. Az utcák jegyzékében igen sok utca található, amelyeknél megjegyezve van, hogy a 13-ik szám hiányzik, ilyenek: a Beus-

selstrasse, a Liebigstrasse, a Luckewalderstrasse, Münzstrasse, Neu-Rozestrasse, Ottostrasse, Schönhauser-Allee, Siegmundhof Urbanstrasse stb. Van ezenkívül számos sarokház, melyeket a 13. számmal kellett volna jelezni, de valószínűleg, hogy az előítélet által megfélemlítetteket megnyugtassák, azokat a kereszt-utca nevével és számjával jelölték meg. Például a „Tempelhofer Ufer“ 13. számú háza Grossbeerstrasse 10. számot viseli. Az ily kétnevű házak száma, egyedül a 13. házszámért, hozzávetőleg 126.

E tárgyban a „Berliner Tagblatt“-nak valaki a következőket írta: Három évig lakott az illető Wiesbadenben, hol Európának minden nemzete képviselve van, mindannyit csak nem lehet előítéletesnek mondani, mégis a következőt tapasztalta: Egy napon a Spiegelgasseban levő „Aranykereszt“ nevű fürdőházba ment. Midőn oda belépett, a fürdőszolga jelentette, hogy minden fürdő el van foglalva. Végig tekintett a fürdőszobák számjain, de nem találta a 13. számot. Megkérdezte a fürdőszolgát, hol van a 13. szám? Ez mosolygott és hallgatott. Megismételte a kérdést, mire ama választ kapta: a 13. számba senki sem menne be, mert senki sem hiszi, hogy abból élve jöhessen ki; azért a 13. szám általában hiányzik az egész fürdőházban. Továbbá azt mondotta a fürdőszolga, hogy a 13. szám hiányzik minden fürdőházban; azt sem hiszi, hogy az egész városban volna csak egyetlen szaloda, melyben 13. számú szobát lehetne találni. Így van ez Wiesbadenben. — Ily mélységes előítélet tapasztalható Dresden magasmivétségű (?), családjában is. A királyi Operában a páholyok rendszeren vannak számozva. Egy idősb nő megvásárolta a legutolsó jegyet. Mikor látta a jegyen a 13-as számot, más jegyet kért, azt azonban nem kaphatván, inkább lemondott az Operába menésről, pedig igen óhajtott volna az operát meghallgatni. S egész légióját beszélik a 13-as szám elleni antipatiának.

Az illető háztulajdonosok most azzal a kérelemmel fordultak a városi tanácshoz, hogy a 13-as házszámot 12A. házszámra változtathassák át. A városi tanács ezt rendszerint megengedi és az új utcákban a 13-as számú házakat már így jelzik. És mindez a huszadik században történik.

A tévedés hatása az illetékdíjszabásban. Bécsben történt az eset, hogy Barber Zs. 1899. október 5-én a régi átíratási illetékek érvényességének utolsó napján, a II. kerületben fekvő 1484 hrsz. telkét eladta Weisz Gyula és Grossmann Józsefnek. A szerződésbe az 1484 hrsz. helyett tévesen a szomszédos 1483 hr.-számot írták be. Néhány hét múlva kiderülvén a tévedés, a szerződő felek, nemkülönben az ügyvédek és közjegyzők, kik az átíratást végezték, hiteles helyesbítési kérvényt terjesztettek elő. A központi illetékszámba-hivatal a számszerinti való helyreigazításra vonatkozó kérvényt újabb átíratási kérvényül tekintette és kirótt 4% átíratási illeték fejében 206 kor. és Bécs város községi illetékekért 206 kor. 40 fillért. Eladó e határozat ellen fölebbezett, kérte a felek kihallgatását, ezt azonban nem vették figyelembe. A hivatalos bizonyítékok alapján fölebbezett a pénzügyigazgatósághoz és végül a pénzügyminiszterhez, de ezek is, a nélkül, hogy a feleket meghallgatták volna, egyedül az elsőfokú hatóság határozata alapján a kérelmet elutasították. Eladónak ügyvédje erre a közigazgatási bírósághoz nyújtotta be panaszát, hol végre az 1862. évi illetékszabály 97. és az általános polgári törvénykönyv 1045. §-a alapján a nehézményelt határozatokat feloldották.

Ezen eset okulás arra, hogy mily makacsul ragaszkodnak a pénzügyi hatóságok a legalsótól a legfelsőbbig a már egyszer kiszabott illetékekhez — még ha az tévedésből is származik.

A rendőr és a tündér. Berlinben az ottani büntetőtörvényszék előtt érdekes

tárgyalás folyt le a napokban. E tárgyalás annyiban érdekli a háztulajdonosokat, mert egy berlini háztulajdonosról van szó s a nyilvánosságra került dolgok élénken jellemzik a *lex Heintze* hazájában divó erkölcsöket és jogszokásokat.

Az eset különben a következő:

Werner Róbert házat építtetett a Leipzigerstrassen s a kapu egyik oszlopába egy ismert nevű szobrásznak tündéret ábrázoló domborművét helyezte el, ez a mű 20 ezer márkájába került a háztulajdonosnak. Egy esztendővel a ház felépítése után feljelentette Wernert a rendőrségnél, hogy a házán szeméremértő faragott képet mutogat. Egy *Lechner* Loránt nevű rendőrtiszt lett kiküldve a szobor megtekintésére. Lechner bizonyára nagyon erkölcsös lehetett, mert ő is szeméremértőnek találta a szobrot s megparancsolta a háztulajdonosnak, hogy azonnal vétesse le a szobrot. Ezt azonban a háztulajdonos megtenni vonakodott. Erre a rendőrtiszt két rendőrrel éjjel levétette a szobrot s bevittette hivatalába. Werner háztulajdonos azonnal feljelentést tett Lechner rendőrtiszt és a két rendőr ellen *lopás* miatt. A feljelentést nem fogadták ugyan el, de az eljárást Werner ellen hivatalból megindították nyilvános rágalmazás miatt.

Érdekes volt Werner tanuvallomása.

— Miért jelentette föl Lechnert lopás miatt, holott tudta, hogy ő hivatalos minőségében vitte el a domborművet? — kérdezte az elnök.

— Azért jelentettem föl, mert az a mód, a melylyel elvittette, semmiképen sem tekinthető másnak, mint lopásnak. Nagyon sajnálom, hogy nem volt annyi bátorsága, hogy a jelenlétemben vegye le azt a szobrot, mert szerettem volna letörni a kezét.

Az elnök rendreutasítja Wernert.

— Tiltakozom az ellen, hogy akárki elém tolakodjék a maga erkölcsével és azt mondja, hogy az enyém nincsen olyan, mint az övé. Nagyon szomorú állapot lenne, ha a rendőrségtől kellene erkölcsöt tanulnunk. Én nem ismerem el a rendőrségnek azt a jogát, hogy a maga brutális tudatlanságával beleártsa magát az én művészi és semmiképen sem kifogásolható kedvtelésembe s hogy engem erkölcselenséggel vádoljon. Ha azt hiszik, hogy szükséges a polgárok erkölcsi életét megfigyelni, ne bízzák ezt a kényes föladatot műveletlen, durva és hatalmaskodó emberekre, hanem olyanokra, akikben van elég műveltség és elég tisztesség-tudás.

— Ön tehát azt hiszi, hogy Lechner úr ellen tett följelentése jogos?

— Föltétlenül. És követelem, hogy büntessék meg. Követelem továbbá, hogy azt a domborművet azonnal adják ki, mert az nekem jogos tulajdonom, s mert senkinek sincsen hozzá joga, hogy engem megfoszson tőle. Követelem, hogy visszaadják és kijelentem, hogy régi helyére tétetem. Ha a majmok és szamarak megvadulnak is tőle, nem bánom, de szeretném látni, van-e valakinek hatalma ahhoz, hogy rámerőszakolja a maga korlátoltságát!

Lechner kijelenti, hogy neki nincsen mondanivalója. Ő hivatalos minőségben járt el, a köztisztviselőt sértették meg benne és megbizik a bíróságban, hogy kellő elégtételt szerez a megtámadott hivatalos tekintélynek.

A bíró figyelmezteti Wernert, hogy itt nem követelheti Lechner megbüntetését, mert ő itt vádlott, s Lechner ellen tett följelentését nem fogadta el az ügyész.

— Tudom, — felelt Werner. — Az ügyész azzal felelt följelentésemre, hogy én ellenem indította meg az eljárást, de én ebbe nem nyugodtam és nem is nyugszom bele. Megföleltem az elutasító határozatot és meg-

látom majd, kinek szolgáltatom igazságot: a tolvajnak-e, vagy a meglopottnak?

Az elnök magához intette Werner ügyvédjét. Azt ajánlotta neki, álljon el a fele a Lechner ellen való följelentéstől, mert Lechner csakugyan szabálytalanul járt el, s akkor fölmenti Wernert a rágalmazás vádjá alól. Werner hajlandó volt a békés elintézésre s erre az elnök a további eljárást megszüntette. Ezzel azonban még nincsen vége az egész dolognak, mert a dombormű miatt még folyik az eljárás Werner ellen durva szeméremértés címén.

Tudomásul.

Kiadóhivatalunkban Testületünk tagjai beszerezhetik a következő nyomtatványokat:

1. Adó- és vízvezeték-díj törlésre beadandó kérvények darabonként 6 fillér.
2. Az újból kiadott lakások bejelentése az adófelügyelőség és vízvezeték igazgatóságnak, darabonként 6 fillér.
3. A fentírt jelentésekhez címzett borítékok darabonként 4 fillér arban.

Felhívjuk a t. tagtársak figyelmét arra hogy:

az adó- és vízvezeték-díj törlésre a kérvény az üresedés beálltával számítandó 15 napon belül adandó be;

az újból kiadott lakások az új bérlet első negyedének 3-ik napjáig, az üresen állott és időközben használatba vett lakás pedig 3 nap alatt a vízvezeték igazgatóságának és a 14-ik napig az adófelügyelőségnek bejelentendők.

A posta útján beküldött jelentéseket legelőszérűbb „ajánlva“ adni postára.

Külföldi lapok.

Testületünk irodájában a tisztelt Tagtársak rendelkezésére állnak a külföldi háztulajdonosok testületeinek következő lapjai:

1. Bécs háztulajdonos egyesületei központi kötetlékének közlönye a „*Hausherren-Zeitung*“.
2. A németországi háztulajdonosok egyesületeinek *Drezdában* székelő központi kötetlékének „*Monatsblatt*“-ja.
3. Berlin háztulajdonos egyesületei kötetlékének közlönye a „*Grundeigentum*“.
4. A schlesiai ház- és telektulajdonosok egyesületei kötetlékének *Breslauban* megjelenő „*Schlesische - Hausbesitzer - Zeitung*“.

Előfizetési felhívás.

Lapunk programja: a testület programja: *Küzdeni fogunk a ház- és telektulajdonosok igazaiért. Szóvá teszünk minden sérelmet, minden jogtalanságot. Bátor szókimondói leszünk az igazságnak. Felkérjük lapunk olvasóit, hogy e törekvésünkben bennünket támogathatnak szíveskedjenek.*

ELŐFIZETÉSI ÁRAK.

Egész évre 8 kor.
Félévre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.

KIADÓHIVATAL:

VIII. ker., Főherceg Sándor-
utca 16. szám.

INGATLANOK FORGALMA.

Ingatlan-forgalom a fővárosban. A főváros területén a lefolyt hetekben a következő ingatlan került átírás alá:

A pesti oldalon: Reichl Sándor IV., Váci-utca 54. számú ház részei Reichl Ferenc és testvéreire (örökség). Salgó Mihály X., Alsó-Rákoson fekvő 2004-5/9. hrsz. telke Shwarz Antalra 2000 koronáért, Thomka Imre VII., Józsika-utca 22. és Klauzál-utca 12. számú házirészei kiskorú Thomka testvérekre (örökség). Bartsch Gyula és neje VII., Nyár-utca 13. számú házuk Schmidt Gyula és neje 52.000 koronáért. Bende György X., Almás-utca 4. számú házirészei Bende György és Sándorra (örökség.) Weisz János X., Alsó-Rákoson fekvő 2026-2029/c. hrsz. telek felerésze Weisz Lőrinc és testvéreire (örökség). Fondt Lipót és neje X., Kereszturi-ut 18. számú házuk Ujpesti takarékpénztár részvénytársaságra 8000 koronáért. Bérczi D. Sándor és neje VIII., Madách-utca 18. sz. házuk Kraumann Róbert és neje 45.868 koronáért. Pfanewald Károly VI., Szondy-utca 67. számú háza egynegyed része Lack Jánosné szül. Keller Katalinra (örökség). Udvardy Lajosné és társai VI. ker., Gyár-utca 36. számú házuk Sopronyi Dezsőre 130.000 koronáért. Krausz Gyula és neje VI. ker., Erzsébet-királyné-ut 62. számú házuk Dreher Antal serfőzdéje cégére 14.000 koronáért (árverésen.) Van Rogen Jan Burand Henrik VI., Vörösmarty-utca 48. számú háza a pesti hazai első takarékpénztár egyesületre 190.000 koronáért (árverésen.) Freyberger Dávid VI., Külső Váci-uton fekvő 1424-26/1-3. hrsz. telkei 899.000 koronáért az egyesült budapesti takarékpénztárra (árverésen.) Ramaseder Józsefné VII., Törökösidő 2392-99., 2422-2423., 2388/91-9. és 2388/89-3. számú telkei Ramaseder István, Lujza és Irénre. Kiskorú Neuländer Sándor V., Lipót-körút 8. sz. házának része Neuländer Márton és Annikóra (hagyaték.) Paulin János és neje VIII., Mátyás-tér 2. számú háza JámBUS Pál Jánosra. Hoffmann Albert VII., István-tér 17. számú VIII., Szigetvári-utca 2. sz. házaknak részei özv. Hoffmann A.-néra.

A budai oldalon: Lotter Jakab III., Földmál i dülő 5799. számú telke 300 koronáért Kovács János és neje. Plaht Józsefné I. ker., Istenhegy 9504-5/1. számú telke kk. Vaszilievits testvérekre (hagyaték). Schöfft Quido II., Viziváros Tölgyfa-utca 3515. számú háznak felerésze özv. Schöfft Quidoné szül. Langl Katalinra. Berda József I., Német-völgy 12929/1-2., 1350. számú teleknek fele része Berda Lajos és Nándorra. Weisz Jakabné és birtoktársai I., Sasadi-dülő 11908. számú telke 2240 koronáért Fényes Péterre. Szelepesényi Béláné III., Ürömi-utca 915/16. számú telke 3000 koronáért Csécsmaneczay Mátyásnéra. Krentzer Lipót III., Ürömhegy 4522. számú telke kk. Krentzer Jakabra. Schütz Péter III., Vörösvári-ut 999/1000. számú telke 800 koronáért Fürst Manóra. Szauner Mihály III., Vörösvári-ut 99/100. számú telke 800 koronáért Fürst Manóra. Fittoli Miklós és neje I. ker. Felsőhegy-utcában fekvő 676. hrsz. telke 2800 koronáért Almásy József és neje. Stehló Kornél I. kerület Farkas-völgyben fekvő 10713. hrsz. telke 2000 koronáért Fischer Máriaára Deutsch Lajos III. kerület Vörösvári-uton fekvő 851. hrsz. telke 8600 koronáért Müller Ferenc és neje. Linzenpolz testvérek III. kerület Pál-völgyben fekvő 5317. hrsz. telke 1100 koronáért Bogavici G.-re. Tagscherer Mátyás I. kerület Petneházi réten fekvő 7461-62-1-2. hrsz. telkének felerésze Tagsscherer testvérekre (örökség). Wenzl Antal és neje I. kerület Hosszú réten fekvő 11673-1. hrsz. telke Wenzl Mátyás és Terézre (örökség). Reutter Nándor I. kerület Istenhegyen fekvő 9436-1-2 1 hrsz. telke Reutter testvérekre

Új építkezések. A magánépítési bizottság legújabbán a következő építengedélyt adta ki: Budapest székesfőváros közönségének, I. kerület Fehérvári-út 13.297. hrsz. kétemeletes házra, — Volkmer Rajmundnének, VII. kerület, Garay-utca 4346. hrsz. háromemeletes házra, özv. Szvierák Agostonnének, II. kerület Batthyány-utca 2940. hrsz. háromemeletes házra — Glücksmann Adolfnak, VI. kerület Szondy-utca 3447. hrsz. háromemeletes házra, — Bedő Bélának, V. kerület Honvéd-utca 924. hrsz. négyemeletes házra, — dr. Gonda Dezsőnek, VIII. kerület Práter-utca 6885. hrsz. háromemeletes házra, — Krausz Mayer és fiai részére, IX. kerület Soroksári-út 9509. hrsz. második emelet ráépítésére, — özv. Derecis Gyulánének, III. kerület Lajos-utca 63. hrsz. egyemeletes házra, — Ránosztó Andrásnak, VI. kerület Gomb-utca 1529. hrsz. földszintes házra, — Marada Jánosnak, I. kerület Sasad-dülő 12.470. hrsz. földszintes házra, — Szabó Józsefné, I. kerület Sas-hegy 12.614. hrsz. földszintes nyaralóra — Ince Józsefné, II. kerület Törökvesz-dülő 5755. hrsz. földszintes házra, — Fritz Jánosnak, I. kerület Kelenföld 13.763. hrsz. földszintes házra.

Felelős szerkesztő:

Poliány Zoltán.

Laptulajdonos:

Budapest-Székesfővárosi Háztulajdonosok Testülete

Hirdetések.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalon kívül:

VIII., Tavaszmező-u. 10. Répászi Mária dohánytőzsdéjében.

Steigerwald Magdolna VIII. Szerdahelyi-utca 18. dohánytőzsdéjében.

Övegy Löwy Edéné VII. Garay-tér 17. dohánytőzsdéjében.

Apró hirdetések díja: minden szó 3 fillér, vastagabb betűkkel 4 fillér.

Házmeztart keresek, bádogost, szerelőt. Bővebbet VII., Erzsébet-körút 14. háztulajdonosnál, délelőtt 9—10-ig.

Házfelügyelői állást keres nő asztalos, a szakmájában levő munkákon kívül más javítást is elvállal. 400 kor. óvadékkal rendelkezik. Cím a kiadóhiv.

Házgondnoki állást elfogad nő, magán-hivatalnok. Biztosítékkal rendelkezik.

Tisztességes gyermektelen házaspár házmeztart állást keres; ilyen minőségben már 14 év óta volt alkalmazva; ügyes kertész. Szükség esetén biztosítékkal rendelkezik. Cím: Nagy János, VII., Hermina-ut 19.

Házmeztart állást keres megbízható egyén, nő, szükség esetén 300 kor. biztosítékkal rendelkezik. Cím a kiadóhivatalban.

Házgondnokot elfogad hivatalnok, ki e téren már jártas. Cím a kiadóhivatalban.

Házmeztart állást keres otthondolgozó cipész 600 korona óvadékkal. Cím a kiadóhivatalban.

Tisztességes házaspár házfelügyelői állást keres. Teljesen megbízható. Ezer korona óvadékkal rendelkezik. Cím a kiadóhivatalban.

Eladó telkek.

Kelenföldön két sarok telek 345 □ ölesek, eladók, esetleg a IX. kerületben kisebb házért elcserelelték. Cím IX., Külső-soroksári-út 14. Németh János.

Eladó ház II. kerületben a fő-utca mellett 9000 frtért szabad kézből eladó, bankkölesön 3400 frt. Cím a kiadóhivatalban.

Kiadó lakások.

A testület tagjai: egy ház üres lakásainak, üzlethelyiségeinek hirdetéséért egész évre fizetnek 4 kor., minden további ház üres lakásainak és üzlethelyiségeinek hirdetéséért 3 kor. Nem tagok egy házért 8 kor. Egy háznak egyszeri hirdetése 80 fillér. Vastagabb betűkkel szedett hirdetések 50 %-al drágábbak. — Hónapos szobák 2 koronáért addig hirdettetnek, míg ki nem adatnak. A kiadott lakásokat kérjük levelezőlapon azonnal tudatni.

I., kerületben a Döbrentei-téren, az Eskütéri hid áttelében újonnan épülő palotászerű házban a legnagyobb kényelemmel berendezendő 3, 4, 5 szobás urasági lakások május vagy augusztus 1-re kiadók, ugyancsak nagyszerű műtermek is. Bővebbet a helyszínen vagy Strausz háztulajdonosnál IV., Hajó-utca 12.

VI., ker. Andrassy-ut mellett Csengeri-utca 76, sarokházban elegáns urasági 5 szobás utcai lakás, villany, gáz, telefonnal szép balkonnal, május 1-re jutányosan kiadó. Bővebbet a házfelügyelőnél.

V. kerületben, Solyom-utca 22. sz. a földszint 2 udvari szoba, konyha, klozet 460 K. I. udvari szoba, konyha, éléskamra 260 K. II. emeleten 2 udvari szoba, konyha, éléskamra és klozet 480 K. II. em. ugyanaz 460 K.

VII. kerületben, Dob-u. 97. sz. a. I. emeleten 3 nagy utcai szoba, előszoba, konyha, éléskamra, fürdőszoba és klozet 1040 K. II. emeleten ugyanaz 940 K. II. emeleten 2 nagy utcai szoba, konyha, éléskamra és klozet 600 K. II. em. 1 nagy utcai szoba és konyha 380 K.

VII. ker., Nefejejs-u. 58. (Peterdy-u. sarkán) 2 nagy utcai szoba, 1 udvari szoba, előszoba, fürdőszoba, konyha, éléskamra, closet stb. III. em. 2 udvari szoba, előszoba, konyha stb. kiadó.

VII., kis-zugló, Komócsy-utca 24. számú házban kiadó 1903. május hó 1-ére 2 szoba, konyha, két 1 szoba és konyhás lakás és szép kitéglázott pince. Két lakáshoz van éléskamra is szép, széles verandával. Az egész ház 300 négyszögöl szép kerttel. Esetleg szabad kézből eladó. Bővebbet VII., Szív-u. 33. Kály János, háztulajdonos.

VIII., Szerdahelyi-utca 18. Egy bolthelyiség. Földszint 1 szoba, konyha 310 kor., II. em. 1 utcai szoba hálófülkével stb. 400 kor., III. em. 1 udvari szoba, konyha stb. 280 kor., 1 utcai szoba, konyha stb. 310 kor.

VII., Dob-utca 69. sz., II. em. 2 udvari szoba, konyha, kamara stb., I. em. 3 utcai, 1 udvari szoba, füke, elő-, fürdőszoba, konyha, kamra, erkélyvel; földszint 1 szoba, konyha mellékkeliségekkel együtt kiadó.

VII., Vörösmarty-utca 3/6. sz., III. em. 2 utcai szoba, előszoba, konyha stb. kiadó.

VIII., Kerepesi-ut 53. sz., I. em. 3 utcai szoba erkélyvel, 1 udvari szoba, elő-, fürdő- és eselédszoba, konyha, kamara, klozet stb. kiadó.

VIII., József-körút 55. sz., I. em. 3 utcai, 1 udvari szoba, elő-, fürdő- és eselédszoba, konyha, kamara, klozet stb. kiadó.

VIII., Baross-utca 74. sz., I. em. 2 utcai szoba, konyha stb., I. em. 2 parkettirozott, udvari szoba, konyha stb., földszint 2 udvari szoba, konyha, klozet stb. kiadó.

VIII., Baross-utca 44. sz., III. em. 1 nagy utcai terem, 3 utcai, 1 udvari szoba, 2 előszoba, eseléd- és fürdőszoba, konyha, kamara, 2 klozet stb. kiadó.

Eladó egy nyaraló a Márton-hegyen, Sváb-hegyi piactól 10 perc távolság, vízvezetékekkel berendezve, 3 szobás lakással nagy veranda, konyha stb.; egy külön épületben kocsis-lakás, istálló és kocsiszín, továbbá nagy kert 200 darab gyümölcsfával, 150 rózsafa, szőlő, konyhakert, fő utvonat, sarok telek. Kérdezősködés Rákóczi-tér 11. Budapest, Józsefvárosi-Bank m. sz. Liedl Alajos pénztárosnál.

Kiadó azonnal, esetleg május 1-ére IV. ker. Királyi-Pál-utca 12. számú házban, 5 utcai szoba, előszoba, fürdőszoba stb. hozzátartozó mellékkeliségekkel jutányos árban.

Emésztési zavarok, vérszegénység és női bajok ellen legajánlatosabban a **dr. Wagner-féle** elsőrangú orvosi szaktekintélyek által ajánlott

Szénsavfürdők,

melyek magánházakban is könnyen berendezhetők.

Feltűnést keltő gyógyeredmények.

Prospectusokkal ingyen és bérmentve szolgálunk.

DR. WAGNER ÉS TÁRSAI

egyesült gyárak, mint betéti társaság
Budapest, IX., Tinódy-utca 3., Mester-u. sarok.

Zaunbauer Ferencz

távirda-, telefon- és villámhárító építő-intézet
Budapest, V. ker., József-tér 13. szám.

Néhány általam végzett munka:

Margitszigeti kezelőség, Magy. kir. minister elnökség, magy. kir. vallás- és közoktatási ministerium, nagymélt. gróf Károlyi Gyula, gróf Károlyi Sándor, gróf Károlyi Tibor, gróf Károlyi László, Andrassy Géza, gróf Festetics Pál, gróf Tisza István, gróf Zichy Ferenc, Pálffy grófné, Königsberg grófné, Odaschalchi hercegnő, Erzsébet Sanatorium, Esztergomi bazilika, Lipótvárosi bazilika, Hazai takarékpénzt., Földhitel-intézet, József-műgyetem, stb.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

Budapest. Nyomatott Wodianer F. és Fiaival.

Herczog Manó

épület- és műbádogos, légszesz-, vízvezeték- és electrotechnikai cikkek szerelője

Budapest,
VII., Izabella-utca 11 sz.

(a Magyar színház átellenében.)

Elvállal

bádogos munkát, vízvezeték, csatornázás, légszesz-világítás és electrotechnikai cikkek berendezését a legolcsóbb árak mellett.

Hazai ipar!
Vászon- és asztalműgyárosok
Szépségyről.

Ajánljuk hirnemes gyártmányainkat.
Minden darab gyártmányunkból származó árut
alant levő vedjegygyel látjuk el.

Wein József és Társai

Budapest, Koronaherczeg-utca 8.
Harris-bazár épület.
Főraktár:

VALÓDI SZÉPSÉGTÉ
VLD
VLSY
ECHT ZIPFER

Ki vesz?

Veszek

amerikai vagy más gyártmányú **használt fizetőpénztárt** a legmagasabb árban. —

Eladok

használt amerikai gyártmányú **fizető pénztárt** legolcsóbb árban, 2 évi jótállás mellett.

Becserélek

használt pénztárakat a világ legtökéletesebb **Hallwood, Cash, Register, Comp.** által Amerikában gyártott fizető pénztárra **The Hallwood Cash Register Comp.**

Colombus Ohio Amerika

Magyarországi raktár és iroda:

Budapest, Dalszínház-utca 10. szám.
A m. kir. Operával szemben.

Legszebb és leghasznosabb ajándék.

Feiweł Szipótutódai

m. kir. szab. iskolapad-gyár

Budapest, IX., Ipar-u. 4. sz.

Szabályozható gyermek-padjai

otthoni tanuláshoz. A gyermek kénytelen benne egyenesen ülni és ezért orvosi szaktekintélyek által ajánlva lesz

Egy és ugyanazon pad 6-16 éves gyermekek számára használható.

Ára 30—60 korona.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

